

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA)
ตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2550 มาตรา 67 วรรค 2

องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

อ.สัญญาชัย สุติพันธ์วิหาร
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
ม.มหิดล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

มาตรา 67 (วรรค 1)

“สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วม กับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและ ต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความ คุ้มครอง”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

มาตรา 67 (วรรค 2)

“การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ ศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของ ประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมี การดำเนินการดังกล่าว”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

มาตรา 67 (วรรค 3)

“สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2540 มาตรา 56 วรรค 2

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มอบหมายให้ คณะสิ่งแวดล้อมฯ ม.มหิดล
ศึกษารูปแบบและกฎหมายองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (2545)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

ตั้งคณะกรรมการปรับปรุง EIA และ คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้าง องค์กร (2546)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

ตั้งคณะกรรมการยกร่างกฎหมายจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (2547)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มอบหมายให้ คณะสิ่งแวดล้อมฯ ม.มหิดล ศึกษาโครงการที่มีผลกระทบรุนแรงฯ (2548)

รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2550 มาตรา 67 วรรค 2

**โครงการศึกษารูปแบบและกฎหมาย
ว่าด้วยองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม**

ศึกษาโดย

อ.สัณชัย สุติพันธ์วิหาร และคณะ

คณะสิ่งแวดล้อมฯ ม.มหิดล

สนับสนุนโดย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วิธีการศึกษารูปแบบและกฎหมายว่าด้วย องค์การอิสระสิ่งแวดล้อม

การศึกษาข้อมูล ได้จาก

- การทบทวนวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศ
- การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
- การจัดประชุมกลุ่มย่อย
- การยกร่างกฎหมายองค์การอิสระสิ่งแวดล้อม
- การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาของ EIA

- ระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- กลไกการตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- คุณภาพของรายงาน EIA
- ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการให้
คุณค่า

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม

- แก้ปัญหาการขาดกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำ EIA
- เพิ่มช่องทางในการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูล/แสดงความคิดเห็น
- ทำให้ได้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ทำให้การพิจารณารายงาน EIA ละเอียด รอบคอบมากขึ้น
- ลดปัญหาความขัดแย้ง / ความรุนแรง / การเผชิญหน้า
- พัฒนาศักยภาพของบุคคล/ครอบครัว/ชุมชน
- สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

หลักการขององค์การอิสระฯ

- ต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2540
- มีองค์กรเดียว
- มีสถานภาพเป็น “นิติบุคคล”
- จัดตั้งในรูปแบบ “คณะกรรมการ”
- มีอิสระในการทำงาน

อำนาจหน้าที่ ของกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) ให้ความเห็น ต่อโครงการ / กิจกรรม ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- (2) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิด ผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ

- (1) ตามประกาศขององค์การอิสระฯ ภายใน 180 วันนับจากวันที่กฎหมายใช้บังคับ
- (2) ทบทวนประเภทและขนาดโครงการ/กิจกรรม ทุก ๆ 3 ปี
- (3) ประชาชน สามารถเสนอมายังองค์การอิสระฯ เพื่อประกาศเพิ่มเติมได้

คำนิยาม

"องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ"

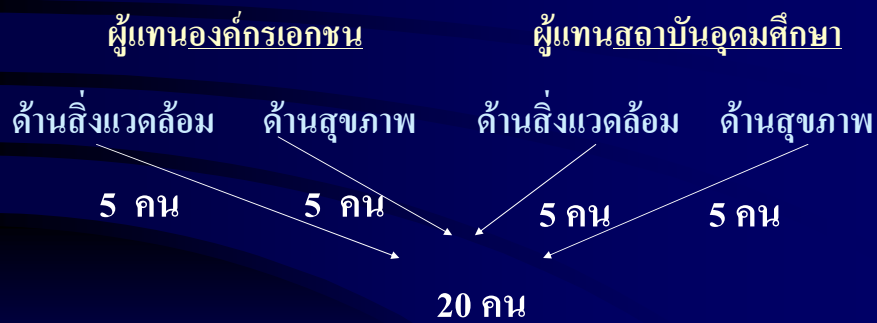
= เป็นองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หรือการคุ้มครองส่งเสริม การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการป้องกัน สร้างเสริมหรือ คุ้มครองสุขภาพ เป็นที่ประจักษ์ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี

"สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ"

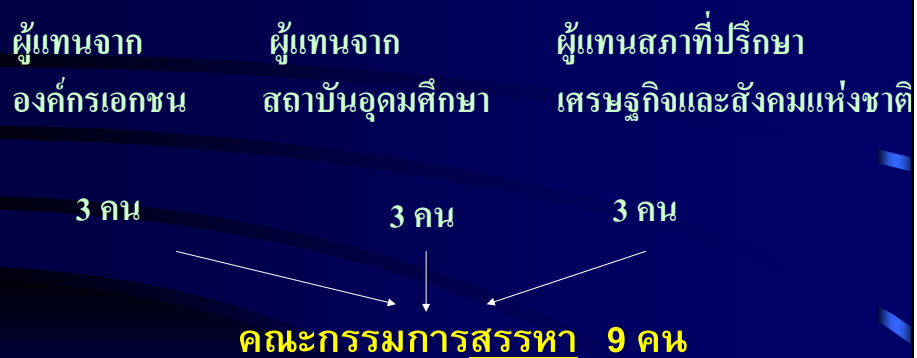
= สถาบันอุดมศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐ หรือเอกชน ที่จัดการเรียนการสอน หรือการศึกษาวิจัย ในสาขาวิชาด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสุขภาพ

องค์ประกอบ และจำนวน

คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การได้มาของ ผู้แทนองค์การอิสระฯ

หน้าที่ ดำเนินการให้มีการสรรหา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ตามที่คณะกรรมการสรรหา กำหนด

กระบวนการคัดเลือก กรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและ

สุขภาพ

องค์การเอกชน

สถาบันอุดมศึกษา

เสนอรายชื่อผู้แทน

เสนอรายชื่อผู้แทน

คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติ

ผู้แทนที่ผ่านคุณสมบัติ

ผู้แทนที่ผ่านคุณสมบัติ

คัดเลือกกันเอง ให้ได้ 5+5 คน

คัดเลือกกันเอง ให้ได้ 5+5 คน

คณะกรรมการองค์การอิสระฯ 20 คน

คุณสมบัติ ของกรรมการองค์การอิสระฯ

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) อายุไม่น้อยกว่า 25 ปีบริบูรณ์
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
- (5) ไม่เคยต้องคำพิพากษา / คำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
- (6) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องโทษตามความพิพากษาให้จำคุก / รอลงอาญา / รอการพิจารณาโทษ เว้นแต่จะพ้นไม่น้อยกว่า 5 ปี
- (7) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออกให้ออกจากราชการ / หน่วยงานอื่น ๆ

คุณสมบัติ ของกรรมการองค์การอิสระฯ (ต่อ)

- (8) ไม่ดำรงตำแหน่งใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงาน EIA
- (9) ไม่เป็นผู้ศึกษาหรือจัดทำรายงาน EIA อย่างน้อย 3 ปี
- (10) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง หรือข้าราชการท้องถิ่น
- (11) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเมือง
- (12) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
- (13) ไม่เป็นกรรมการขององค์การอิสระ

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการฯ

- วาระละ 4 ปี
- ไม่เกิน 2 วาระ ติดต่อกัน

การพ้นจากตำแหน่ง

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
- (4) การถอดถอนออกจากตำแหน่ง โดยสมาชิก

การดำเนินงานขององค์การอิสระฯ

- (1) ให้ความเห็นต่อโครงการ/กิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว
- (2) ให้ส่งความเห็นไปยัง คชก. กก.วล. ครม. เจ้าของโครงการ
- (3) คชก. กก.วล. และ ครม. ต้องนำความเห็นขององค์การอิสระฯ มาประกอบการพิจารณา และต้องส่งผลการพิจารณายัง องค์การอิสระฯ ด้วย
- (4) องค์การอิสระฯ ต้องเผยแพร่ความเห็นต่อสาธารณชน

การถอดถอนกรรมการฯ

1) ผู้แทนองค์กรเอกชน และหรือ ผู้แทนสถาบันการศึกษา
มีมติไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนองค์กรทั้งหมดที่มีอยู่
มีสิทธิร้องต่อกรรมการองค์การอิสระฯ

เพื่อให้มีมติถอดถอนกรรมการบุคคลนั้นออกจากตำแหน่ง

มติคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3
ของจำนวนองค์กรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

2) กรรมการฯ 2 ใน 3 ถอดถอนกรรมการฯ กันเองได้

สำนักงาน

คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- เป็นเลขานุการ
- สนับสนุนการทำงานขององค์การอิสระฯ
- ได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดิน

หน้าที่สำนักงานฯ

- (1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการฯ
- (2) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการฯ
- (3) ดำเนินการจัด/สนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- (4) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- (5) ประสานงานกับหน่วยราชการ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่น
- (6) ออกระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือกำหนดวิธีการ เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานคณะกรรมการฯ
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย

บทเฉพาะกาล

- ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ **คณะกรรมการสรรหาฯ** เริ่มดำเนินการสรรหา
- ให้มีการแต่งตั้ง **คณะกรรมการองค์การอิสระฯ** ตามมาตรา 8 ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
- ให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ **สำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระฯ** และให้อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงานฯ
- ภายใน 180 วันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งสำนักงานฯ

รูปแบบของกฎหมาย องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) พระราชบัญญัติใหม่
- (2) พระราชกฤษฎีกา
- (3) แก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อมฯ พ.ศ.2535

ช่องทางการจัดตั้ง องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ เสนอ กรม เพื่ออนุมัติและส่งไปยังสภาผู้แทนราษฎร
- (2) พรรคการเมือง เสนอร่าง กม. ต่อสภาผู้แทนราษฎร
- (3) ประชาชน เข้าชื่อ 10,000 ชื่อ ยื่นเสนอกฎหมาย
- (4) ? ? ?

ขอบคุณครับ

